

Σκέψεις για πρόωρη ένταξη της δραχμής στο ΕΝΣ

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΗΣ ΔΑΝΕΙΟΥ 2 ΔΙΣ. ECU

Το ασταθές οικονομικό πρόβλημα που προκύπτει από την ενόπιση των δύο Γερμανιών είναι κατά πόσο να οδηγήσει στην καθυστέρηση της δευτέρας φάσης της Οικονομικής και Νομισματικής Ένοπισης (ΟΝΕ), γεγονός που διευκολύνει ιδιαίτερα την ελληνική οικονομία, η οποία θα έχει περισσότερο χρόνο για να συκλίνει με τις ευρωπαϊκές οικονομίες.

Του Μ. ΑΝΔΡΟΠΟΥΛΟΥ

Όπως είναι γνωστό, η δεύτερη φάση της ΟΝΕ, σύμφωνα με απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, θα αρχίσει την 1η Ιανουαρίου 1991. Κατά τη φάση αυτή προβάλλεται να συσταθεί η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (Ευροέδ) και ένα σύστημα αυτονομίου των εθνικών κεντρικών τραπεζιών. Για να ούσιασσει η Ευροέδ υπάρχουν διαφορετικές απόψεις μεταξύ των χωρών μελών, με αποτέλεσμα η προεδρία του Λουξεμβούργου να αποβάλλει συμβιβαστική πρόταση, εξυπηρετώντας τη γερμανική βάση. Η πρόταση αυτή μεταθέτει τη συσπωση της Ευροέδ στο 1986, αντί του 1994.

Οι τρεις φάσεις της ΟΝΕ

Οι τρεις φάσεις της Οικονομικής και Νομισματικής Ένοπισης, όπως περιγράφονται στο τελευταίο δέκτι της Τράπεζας Πίστεως, έχουν ως εξής:

Πρώτη Φάση

Αρχές την 1η Ιουλίου 1990 και αποβλέπει στην ΟΝΕ:

- Με πλήρη κατάρτηση των φεραγμών κάθε είδους (πχ φορολογικές διαφορές, τεχνικές προδιαγραφές, συναρμολογία, κ.ο.κ.).
- Με ένταξη των μηχανισμών της αγοράς και του ανταγωνισμού και με κατάρτηση των κερτικών παρεμβάσεων (με την έννοια λ.χ. επιδοτήσεων, προτιμήσεων σε κρατικές προμήθειες κ.ο.κ.).

- Με την αναμόρφωση των Προγραμμάτων Περιφερειακής Ανάπτυξης και το διαπλασισμό των πόρων τους.
- Με τον αυτονομισμό της κατά χώρα οικονομίας και νομισματικής πολιτικής.
- Με την απαλειψή των κρατικών των κερφαίων και των χρηματοπιστωτικών κερφαίων (τράπεζες, ασφαλείες, χρηματιστήρια).
- Με την ένταξη όλων των ευρωπαϊκών νομιολύτων στο Μιχανισμό των Ισοτιμιών του ΕΝΣ με ίσους όρους (στένο περίοδιο διακυμάνσεων).
- Με την κατάρτηση κάθε περιουσία για τη χρησιμοποίηση του ΕCU από ιδιώτες.

Δεύτερη Φάση

Πρόκειται για μεταβατική φάση που αποβλέπει στην αναμόρφωση των οργάνων της νομισματικής κυρίας πολιτικής (Κεντρικές Τράπεζες) ώστε να αποκτήσουν μεγαλύτερη ανεξαρτησία και στην εγκαθίδρυση του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ).

Η ευθύνη για την άσκηση της οικονομικής πολιτικής παραμένει στην αρμοδιότητα των εθνικών αρχών, αλλά καταβάλλεται προσπάθεια μεγαλύτερου αυτονομισμού των κατά χώρα μέτρων, κυρίως νομισματικής και δημοσιονομικής πολιτικής.

Εκτελεστικές οι ΟΝΕ:

- Με αμετακίνητη διασύνδεση των νομιολύτων σε σταθερή ισοτιμία μεταξύ τους.
- Με περιορισμό της κινήσιμότητας εμμενισμών δημοσιονομικών ελλειμμάτων και απαγόρευση της χρηματοδότησής τους απ' εξωτερίας από την Κεντρική Τράπεζα, που συνεπάγεται έκθεση νέου χρέους.
- Με προσπάθεια περαιτέρω ενοίκωσης της κοινοτικής πολιτικής διαφωρητικής και περιφερειακής ομαότητας (ενίσχυση ασθενέστερων οικονομιών και περιοχών).
- Με ένα έκπρωτοποίηση (όλων των χωρών) της Κοινότητας σε θέματα διεθνούς οικονομικής και συναλλαγματικής πολιτικής.
- Με την προακήτική μεταβίβαση της ευθύνης διαμορφώσεως και εφαρμογής της νομισματικής και συναλλαγματικής πολιτικής από τις εθνικές αρχές σε κεντρικό όργανο, συγκεκριμένα στο ΕΣΚΤ.
- Με την προακήτική αντικατάστασης όλων των εθνικών νομιολύτων από ένα κοινό νόμισμα, πιθανότατα το ΕCU.

Η οικονομία της ελπίσης (Κεντρικές Τράπεζες) ώστε να αποκτήσουν μεγαλύτερη ανεξαρτησία και στην εγκαθίδρυση του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ).

Εκτελεστικές οι ΟΝΕ:

- Με αμετακίνητη διασύνδεση των νομιολύτων σε σταθερή ισοτιμία μεταξύ τους.
- Με περιορισμό της κινήσιμότητας εμμενισμών δημοσιονομικών ελλειμμάτων και απαγόρευση της χρηματοδότησής τους απ' εξωτερίας από την Κεντρική Τράπεζα, που συνεπάγεται έκθεση νέου χρέους.
- Με προσπάθεια περαιτέρω ενοίκωσης της κοινοτικής πολιτικής διαφωρητικής και περιφερειακής ομαότητας (ενίσχυση ασθενέστερων οικονομιών και περιοχών).
- Με ένα έκπρωτοποίηση (όλων των χωρών) της Κοινότητας σε θέματα διεθνούς οικονομικής και συναλλαγματικής πολιτικής.
- Με την προακήτική μεταβίβαση της ευθύνης διαμορφώσεως και εφαρμογής της νομισματικής και συναλλαγματικής πολιτικής από τις εθνικές αρχές σε κεντρικό όργανο, συγκεκριμένα στο ΕΣΚΤ.
- Με την προακήτική αντικατάστασης όλων των εθνικών νομιολύτων από ένα κοινό νόμισμα, πιθανότατα το ΕCU.

Η οικονομία της ελπίσης (Κεντρικές Τράπεζες) ώστε να αποκτήσουν μεγαλύτερη ανεξαρτησία και στην εγκαθίδρυση του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ).

Εκτελεστικές οι ΟΝΕ:

- Με αμετακίνητη διασύνδεση των νομιολύτων σε σταθερή ισοτιμία μεταξύ τους.
- Με περιορισμό της κινήσιμότητας εμμενισμών δημοσιονομικών ελλειμμάτων και απαγόρευση της χρηματοδότησής τους απ' εξωτερίας από την Κεντρική Τράπεζα, που συνεπάγεται έκθεση νέου χρέους.
- Με προσπάθεια περαιτέρω ενοίκωσης της κοινοτικής πολιτικής διαφωρητικής και περιφερειακής ομαότητας (ενίσχυση ασθενέστερων οικονομιών και περιοχών).
- Με ένα έκπρωτοποίηση (όλων των χωρών) της Κοινότητας σε θέματα διεθνούς οικονομικής και συναλλαγματικής πολιτικής.
- Με την προακήτική μεταβίβαση της ευθύνης διαμορφώσεως και εφαρμογής της νομισματικής και συναλλαγματικής πολιτικής από τις εθνικές αρχές σε κεντρικό όργανο, συγκεκριμένα στο ΕΣΚΤ.
- Με την προακήτική αντικατάστασης όλων των εθνικών νομιολύτων από ένα κοινό νόμισμα, πιθανότατα το ΕCU.

Η οικονομία της ελπίσης (Κεντρικές Τράπεζες) ώστε να αποκτήσουν μεγαλύτερη ανεξαρτησία και στην εγκαθίδρυση του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ).

Εκτελεστικές οι ΟΝΕ:

- Με αμετακίνητη διασύνδεση των νομιολύτων σε σταθερή ισοτιμία μεταξύ τους.
- Με περιορισμό της κινήσιμότητας εμμενισμών δημοσιονομικών ελλειμμάτων και απαγόρευση της χρηματοδότησής τους απ' εξωτερίας από την Κεντρική Τράπεζα, που συνεπάγεται έκθεση νέου χρέους.
- Με προσπάθεια περαιτέρω ενοίκωσης της κοινοτικής πολιτικής διαφωρητικής και περιφερειακής ομαότητας (ενίσχυση ασθενέστερων οικονομιών και περιοχών).
- Με ένα έκπρωτοποίηση (όλων των χωρών) της Κοινότητας σε θέματα διεθνούς οικονομικής και συναλλαγματικής πολιτικής.
- Με την προακήτική μεταβίβαση της ευθύνης διαμορφώσεως και εφαρμογής της νομισματικής και συναλλαγματικής πολιτικής από τις εθνικές αρχές σε κεντρικό όργανο, συγκεκριμένα στο ΕΣΚΤ.
- Με την προακήτική αντικατάστασης όλων των εθνικών νομιολύτων από ένα κοινό νόμισμα, πιθανότατα το ΕCU.

Η οικονομία της ελπίσης (Κεντρικές Τράπεζες) ώστε να αποκτήσουν μεγαλύτερη ανεξαρτησία και στην εγκαθίδρυση του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ).

Εκτελεστικές οι ΟΝΕ:

- Με αμετακίνητη διασύνδεση των νομιολύτων σε σταθερή ισοτιμία μεταξύ τους.
- Με περιορισμό της κινήσιμότητας εμμενισμών δημοσιονομικών ελλειμμάτων και απαγόρευση της χρηματοδότησής τους απ' εξωτερίας από την Κεντρική Τράπεζα, που συνεπάγεται έκθεση νέου χρέους.
- Με προσπάθεια περαιτέρω ενοίκωσης της κοινοτικής πολιτικής διαφωρητικής και περιφερειακής ομαότητας (ενίσχυση ασθενέστερων οικονομιών και περιοχών).
- Με ένα έκπρωτοποίηση (όλων των χωρών) της Κοινότητας σε θέματα διεθνούς οικονομικής και συναλλαγματικής πολιτικής.
- Με την προακήτική μεταβίβαση της ευθύνης διαμορφώσεως και εφαρμογής της νομισματικής και συναλλαγματικής πολιτικής από τις εθνικές αρχές σε κεντρικό όργανο, συγκεκριμένα στο ΕΣΚΤ.
- Με την προακήτική αντικατάστασης όλων των εθνικών νομιολύτων από ένα κοινό νόμισμα, πιθανότατα το ΕCU.

Η οικονομία της ελπίσης (Κεντρικές Τράπεζες) ώστε να αποκτήσουν μεγαλύτερη ανεξαρτησία και στην εγκαθίδρυση του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ).

Εκτελεστικές οι ΟΝΕ:

Η οικονομία της ελπίσης (Κεντρικές Τράπεζες) ώστε να αποκτήσουν μεγαλύτερη ανεξαρτησία και στην εγκαθίδρυση του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ).

Εάν η πρόταση αυτή τελικά υιοθετηθεί, διακρίνεται ιδιαίτερα η Ελλάδα, η οποία αντιμετωπίζει μεγάλα προβλήματα οικονομικών ανισορροπιών (μεγάλα ελλείμματα, πληθωρισμός, μνημονικός ρυθμός ανάπτυξης κ.λπ.) Βεβαίως κάτι τέτοιο επί ουδέν δεν πρέπει να σπμάνει χαλάσμα για την εφαρμογή της ΟΝΕ.

Ετσι, να πρώτη φορά στην έκθεση του διοικητικού της Τράπεζας της Ελλάδος συμπεριληφθέντος εφέτος ειδικό κεφάλαιο για την ΟΝΕ, στο οποίο περιγράφονται οι έες τάρα ενδοκονομικές διαπραγματεύσεις και εξέλιξης. Η έκθεση Χαλικιά επισπιάνει τη σημασία της δημοσιονομικής πολιτικής στο πλαίσιο της ΟΝΕ, κίνωντας αναφοράς στις γενικές αρχές που ήδη έχουν συμφωνηθεί. Αυτές είναι:

● Η απομνημόνηση ρυθμιστικής για τη δημοσιονομική πολιτική είναι ιδιαίτερα σωτηρής και, επ' όσον τεθούν σε εφαρμογή, θα απαιτήσουν σημαντικές προσαρμογές τόσο στη δημοσιονομική πολιτική όσο και στην πολιτική δανειακού του Δημοσίου, ιδιαίτερα σε χώρες, όπως η Ελλάδα, στις οποίες τα δημόσια ελλείμματα και η νομισματική χρηματοδότηση αυξάνονται σε ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα.

● Το σταθερότητα πρόγραμμα της κυβέρνησης προφανώς λειτουργεί προς την κατεύθυνση αυτή, αλλά μένει να πραγματοποιηθούν οι στόχοι του (ελλείμματα, πληθωρισμός, αναδιάρθρωση της οικονομίας). Να σημειωθεί πως όλα αυτά αποτελούν προεπινοήσεις για την ένταξη της δραχμής στο μηχανισμό ισοτιμιών του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος μέχρι την 1.1.1994.

Όμως, διατυπώνεται από πολλές πλευρές η άποψη ότι η δραχμή θα μπορούσε να ενταχθεί στο ΕΝΣ πολύ πριν η ελληνική οικονομία φθάσει να κινείται στα επίπεδα του μέσου ευρωπαϊκού πληθωρισμού. Την άποψη αυτή υποστηρίζει η Τράπεζα Πίστεως σε μακροοικονομικές αρχές της κυβέρνησης, η οποία με τη σειρά της αναζητά πεδία για να προωθήσει μείωση των ελλειμμάτων του Δημοσίου (από τις 19 ποσοστιαίες μονάδες του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος το 1990 στις 13 το 1991). Ειδικότερα, στην πλευρά των εσόδων, η προϋπολογιζόμενη αύξηση της τάξεως του 47 τοις εκατό, σύμφωνα με τις πλάνες προάρθρων ενδειξ:

Σύμφωνα με πληροφορίες, η άποψη αυτή κερδίζει έδαφος στους οικονομικούς κύκλους της κυβέρνησης και δεν αποκλείεται να εξετασθεί σοβαρά μετά το καλοκαίρι, όποτε οι τάσεις των μακροοικονομικών μεγεθών θα είναι ευδαιμόνες και η λήψη σχετικών αποφάσεων πιο εύκολη.

Σημειώτουν ότι κυβερνητικό κύκλο εκτιμούν πως μια γρήγορη ένταξη της δραχμής στο ΕΝΣ θα μπορούσε να πετύχει όριο διακυμάνσεως μεγαλύτερο από το 2,5% της Ιταλίας, καθώς και ένα χαμηλότερο δάνειο 2 δισ. ΕCU για τη στήριξη της δραχμής.

Σύμφωνα με πληροφορίες, η άποψη αυτή κερδίζει έδαφος στους οικονομικούς κύκλους της κυβέρνησης και δεν αποκλείεται να εξετασθεί σοβαρά μετά το καλοκαίρι, όποτε οι τάσεις των μακροοικονομικών μεγεθών θα είναι ευδαιμόνες και η λήψη σχετικών αποφάσεων πιο εύκολη.

Σημειώτουν ότι κυβερνητικό κύκλο εκτιμούν πως μια γρήγορη ένταξη της δραχμής στο ΕΝΣ θα μπορούσε να πετύχει όριο διακυμάνσεως μεγαλύτερο από το 2,5% της Ιταλίας, καθώς και ένα χαμηλότερο δάνειο 2 δισ. ΕCU για τη στήριξη της δραχμής.

Σημειώτουν ότι κυβερνητικό κύκλο εκτιμούν πως μια γρήγορη ένταξη της δραχμής στο ΕΝΣ θα μπορούσε να πετύχει όριο διακυμάνσεως μεγαλύτερο από το 2,5% της Ιταλίας, καθώς και ένα χαμηλότερο δάνειο 2 δισ. ΕCU για τη στήριξη της δραχμής.

Σημειώτουν ότι κυβερνητικό κύκλο εκτιμούν πως μια γρήγορη ένταξη της δραχμής στο ΕΝΣ θα μπορούσε να πετύχει όριο διακυμάνσεως μεγαλύτερο από το 2,5% της Ιταλίας, καθώς και ένα χαμηλότερο δάνειο 2 δισ. ΕCU για τη στήριξη της δραχμής.

Σημειώτουν ότι κυβερνητικό κύκλο εκτιμούν πως μια γρήγορη ένταξη της δραχμής στο ΕΝΣ θα μπορούσε να πετύχει όριο διακυμάνσεως μεγαλύτερο από το 2,5% της Ιταλίας, καθώς και ένα χαμηλότερο δάνειο 2 δισ. ΕCU για τη στήριξη της δραχμής.

Σημειώτουν ότι κυβερνητικό κύκλο εκτιμούν πως μια γρήγορη ένταξη της δραχμής στο ΕΝΣ θα μπορούσε να πετύχει όριο διακυμάνσεως μεγαλύτερο από το 2,5% της Ιταλίας, καθώς και ένα χαμηλότερο δάνειο 2 δισ. ΕCU για τη στήριξη της δραχμής.

Σημειώτουν ότι κυβερνητικό κύκλο εκτιμούν πως μια γρήγορη ένταξη της δραχμής στο ΕΝΣ θα μπορούσε να πετύχει όριο διακυμάνσεως μεγαλύτερο από το 2,5% της Ιταλίας, καθώς και ένα χαμηλότερο δάνειο 2 δισ. ΕCU για τη στήριξη της δραχμής.

Σημειώτουν ότι κυβερνητικό κύκλο εκτιμούν πως μια γρήγορη ένταξη της δραχμής στο ΕΝΣ θα μπορούσε να πετύχει όριο διακυμάνσεως μεγαλύτερο από το 2,5% της Ιταλίας, καθώς και ένα χαμηλότερο δάνειο 2 δισ. ΕCU για τη στήριξη της δραχμής.

Σημειώτουν ότι κυβερνητικό κύκλο εκτιμούν πως μια γρήγορη ένταξη της δραχμής στο ΕΝΣ θα μπορούσε να πετύχει όριο διακυμάνσεως μεγαλύτερο από το 2,5% της Ιταλίας, καθώς και ένα χαμηλότερο δάνειο 2 δισ. ΕCU για τη στήριξη της δραχμής.

Σημειώτουν ότι κυβερνητικό κύκλο εκτιμούν πως μια γρήγορη ένταξη της δραχμής στο ΕΝΣ θα μπορούσε να πετύχει όριο διακυμάνσεως μεγαλύτερο από το 2,5% της Ιταλίας, καθώς και ένα χαμηλότερο δάνειο 2 δισ. ΕCU για τη στήριξη της δραχμής.

Σημειώτουν ότι κυβερνητικό κύκλο εκτιμούν πως μια γρήγορη ένταξη της δραχμής στο ΕΝΣ θα μπορούσε να πετύχει όριο διακυμάνσεως μεγαλύτερο από το 2,5% της Ιταλίας, καθώς και ένα χαμηλότερο δάνειο 2 δισ. ΕCU για τη στήριξη της δραχμής.

Σημειώτουν ότι κυβερνητικό κύκλο εκτιμούν πως μια γρήγορη ένταξη της δραχμής στο ΕΝΣ θα μπορούσε να πετύχει όριο διακυμάνσεως μεγαλύτερο από το 2,5% της Ιταλίας, καθώς και ένα χαμηλότερο δάνειο 2 δισ. ΕCU για τη στήριξη της δραχμής.

Σημειώτουν ότι κυβερνητικό κύκλο εκτιμούν πως μια γρήγορη ένταξη της δραχμής στο ΕΝΣ θα μπορούσε να πετύχει όριο διακυμάνσεως μεγαλύτερο από το 2,5% της Ιταλίας, καθώς και ένα χαμηλότερο δάνειο 2 δισ. ΕCU για τη στήριξη της δραχμής.

Σημειώτουν ότι κυβερνητικό κύκλο εκτιμούν πως μια γρήγορη ένταξη της δραχμής στο ΕΝΣ θα μπορούσε να πετύχει όριο διακυμάνσεως μεγαλύτερο από το 2,5% της Ιταλίας, καθώς και ένα χαμηλότερο δάνειο 2 δισ. ΕCU για τη στήριξη της δραχμής.

Σημειώτουν ότι κυβερνητικό κύκλο εκτιμούν πως μια γρήγορη ένταξη της δραχμής στο ΕΝΣ θα μπορούσε να πετύχει όριο διακυμάνσεως μεγαλύτερο από το 2,5% της Ιταλίας, καθώς και ένα χαμηλότερο δάνειο 2 δισ. ΕCU για τη στήριξη της δραχμής.

Σημειώτουν ότι κυβερνητικό κύκλο εκτιμούν πως μια γρήγορη ένταξη της δραχμής στο ΕΝΣ θα μπορούσε να πετύχει όριο διακυμάνσεως μεγαλύτερο από το 2,5% της Ιταλίας, καθώς και ένα χαμηλότερο δάνειο 2 δισ. ΕCU για τη στήριξη της δραχμής.

Σημειώτουν ότι κυβερνητικό κύκλο εκτιμούν πως μια γρήγορη ένταξη της δραχμής στο ΕΝΣ θα μπορούσε να πετύχει όριο διακυμάνσεως μεγαλύτερο από το 2,5% της Ιταλίας, καθώς και ένα χαμηλότερο δάνειο 2 δισ. ΕCU για τη στήριξη της δραχμής.

Σημειώτουν ότι κυβερνητικό κύκλο εκτιμούν πως μια γρήγορη ένταξη της δραχμής στο ΕΝΣ θα μπορούσε να πετύχει όριο διακυμάνσεως μεγαλύτερο από το 2,5% της Ιταλίας, καθώς και ένα χαμηλότερο δάνειο 2 δισ. ΕCU για τη στήριξη της δραχμής.

Σημειώτουν ότι κυβερνητικό κύκλο εκτιμούν πως μια γρήγορη ένταξη της δραχμής στο ΕΝΣ θα μπορούσε να πετύχει όριο διακυμάνσεως μεγαλύτερο από το 2,5% της Ιταλίας, καθώς και ένα χαμηλότερο δάνειο 2 δισ. ΕCU για τη στήριξη της δραχμής.

Σημειώτουν ότι κυβερνητικό κύκλο εκτιμούν πως μια γρήγορη ένταξη της δραχμής στο ΕΝΣ θα μπορούσε να πετύχει όριο διακυμάνσεως μεγαλύτερο από το 2,5% της Ιταλίας, καθώς και ένα χαμηλότερο δάνειο 2 δισ. ΕCU για τη στήριξη της δραχμής.

Σημειώτουν ότι κυβερνητικό κύκλο εκτιμούν πως μια γρήγορη ένταξη της δραχμής στο ΕΝΣ θα μπορούσε να πετύχει όριο διακυμάνσεως μεγαλύτερο από το 2,5% της Ιταλίας, καθώς και ένα χαμηλότερο δάνειο 2 δισ. ΕCU για τη στήριξη της δραχμής.

Σημειώτουν ότι κυβερνητικό κύκλο εκτιμούν πως μια γρήγορη ένταξη της δραχμής στο ΕΝΣ θα μπορούσε να πετύχει όριο διακυμάνσεως μεγαλύτερο από το 2,5% της Ιταλίας, καθώς και ένα χαμηλότερο δάνειο 2 δισ. ΕCU για τη στήριξη της δραχμής.

Σημειώτουν ότι κυβερνητικό κύκλο εκτιμούν πως μια γρήγορη ένταξη της δραχμής στο ΕΝΣ θα μπορούσε να πετύχει όριο διακυμάνσεως μεγαλύτερο από το 2,5% της Ιταλίας, καθώς και ένα χαμηλότερο δάνειο 2 δισ. ΕCU για τη στήριξη της δραχμής.

* Με δείκτη κόστους εργασίας ανά μονάδα βιομηχανικού προϊόντος.

Τι παρέλειψε ο κ. Χαλικιάς...

... Η ΤΑ ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΥΠΕΡΤΙΜΗΜΕΝΗΣ ΔΡΑΧΜΗΣ

Η έκθεση αφήνει αναπάντητο το ερώτημα του πως θα προέλθει η μείωση των καθύλων Δανειών του Δημοσίου (από τις 19 ποσοστιαίες μονάδες του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος το 1990 στις 13 το 1991). Ειδικότερα, στην πλευρά των εσόδων, η προϋπολογιζόμενη αύξηση της τάξεως του 47 τοις εκατό, σύμφωνα με τις πλάνες προάρθρων ενδειξ:

Σύμφωνα με πληροφορίες, η άποψη αυτή κερδίζει έδαφος στους οικονομικούς κύκλους της κυβέρνησης και δεν αποκλείεται να εξετασθεί σοβαρά μετά το καλοκαίρι, όποτε οι τάσεις των μακροοικονομικών μεγεθών θα είναι ευδαιμόνες και η λήψη σχετικών αποφάσεων πιο εύκολη.

Σημειώτουν ότι κυβερνητικό κύκλο εκτιμούν πως μια γρήγορη ένταξη της δραχμής στο ΕΝΣ θα μπορούσε να πετύχει όριο διακυμάνσεως μεγαλύτερο από το 2,5% της Ιταλίας, καθώς και ένα χαμηλότερο δάνειο 2 δισ. ΕCU για τη στήριξη της δραχμής.

Σημειώτουν ότι κυβερνητικό κύκλο εκτιμούν πως μια γρήγορη ένταξη της δραχμής στο ΕΝΣ θα μπορούσε να πετύχει όριο διακυμάνσεως μεγαλύτερο από το 2,5% της Ιταλίας, καθώς και ένα χαμηλότερο δάνειο 2 δισ. ΕCU για τη στήριξη της δραχμής.

Σημειώτουν ότι κυβερνητικό κύκλο εκτιμούν πως μια γρήγορη ένταξη της δραχμής στο ΕΝΣ θα μπορούσε να πετύχει όριο διακυμάνσεως μεγαλύτερο από το 2,5% της Ιταλίας, καθώς και ένα χαμηλότερο δάνειο 2 δισ. ΕCU για τη στήριξη της δραχμής.

Σημειώτουν ότι κυβερνητικό κύκλο εκτιμούν πως μια γρήγορη ένταξη της δραχμής στο ΕΝΣ θα μπορούσε να πετύχει όριο διακυμάνσεως μεγαλύτερο από το 2,5% της Ιταλίας, καθώς και ένα χαμηλότερο δάνειο 2 δισ. ΕCU για τη στήριξη της δραχμής.

Σημειώτουν ότι κυβερνητικό κύκλο εκτιμούν πως μια γρήγορη ένταξη της δραχμής στο ΕΝΣ θα μπορούσε να πετύχει όριο διακυμάνσεως μεγαλύτερο από το 2,5% της Ιταλίας, καθώς και ένα χαμηλότερο δάνειο 2 δισ. ΕCU για τη στήριξη της δραχμής.

Σημειώτουν ότι κυβερνητικό κύκλο εκτιμούν πως μια γρήγορη ένταξη της δραχμής στο ΕΝΣ θα μπορούσε να πετύχει όριο διακυμάνσεως μεγαλύτερο από το 2,5% της Ιταλίας, καθώς και ένα χαμηλότερο δάνειο 2 δισ. ΕCU για τη στήριξη της δραχμής.

Σημειώτουν ότι κυβερνητικό κύκλο εκτιμούν πως μια γρήγορη ένταξη της δραχμής στο ΕΝΣ θα μπορούσε να πετύχει όριο διακυμάνσεως μεγαλύτερο από το 2,5% της Ιταλίας, καθώς και ένα χαμηλότερο δάνειο 2 δισ. ΕCU για τη στήριξη της δραχμής.

Σημειώτουν ότι κυβερνητικό κύκλο εκτιμούν πως μια γρήγορη ένταξη της δραχμής στο ΕΝΣ θα μπορούσε να πετύχει όριο διακυμάνσεως μεγαλύτερο από το 2,5% της Ιταλίας, καθώς και ένα χαμηλότερο δάνειο 2 δισ. ΕCU για τη στήριξη της δραχμής.

Σημειώτουν ότι κυβερνητικό κύκλο εκτιμούν πως μια γρήγορη ένταξη της δραχμής στο ΕΝΣ θα μπορούσε να πετύχει όριο διακυμάνσεως μεγαλύτερο από το 2,5% της Ιταλίας, καθώς και ένα χαμηλότερο δάνειο 2 δισ. ΕCU για τη στήριξη της δραχμής.

Σημειώτουν ότι κυβερνητικό κύκλο εκτιμούν πως μια γρήγορη ένταξη της δραχμής στο ΕΝΣ θα μπορούσε να πετύχει όριο διακυμάνσεως μεγαλύτερο από το 2,5% της Ιταλίας, καθώς και ένα χαμηλότερο δάνειο 2 δισ. ΕCU για τη στήριξη της δραχμής.

Σημειώτουν ότι κυβερνητικό κύκλο εκτιμούν πως μια γρήγορη ένταξη της δραχμής στο ΕΝΣ θα μπορούσε να πετύχει όριο διακυμάνσεως μεγαλύτερο από το 2,5% της Ιταλίας, καθώς και ένα χαμηλότερο δάνειο 2 δισ. ΕCU για τη στήριξη της δραχμής.

Το πρόγραμμα λιτότητας και οι «χαμένοι του παιχνιδιού»...

ΠΟΙΟΥΣ ΕΠΙΒΑΡΥΝΕΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ Η ΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΗΣΗ

Η χορήγηση μισολογικών αυξήσεων που φθάσουν σε τους εργαζόμενους της ΔΕΗ σε ποσοστό 11,5%, έναντι ως γνωστόν αυξήσεως μόλις 6,2% στις αποδοχές των συστασών και των δημοσίων υπαλλήλων, απέδειξε πρόσφατα ότι στον σκληρό χώρο της λιτότητας, δεν «παίζουν» όλοι με τους ίδιους πόρους. Από τους «ημιμαρμένους» υπάρχουν πάντα και οι περισσότεροι ζημιωμένοι.

Γιατί ζημιωμένοι, σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό, είναι όλοι οι εργαζόμενοι το 1991. Την αλήθεια αυτή, υπογράμμισε με τον πλέον σαφή τρόπο την εβδομάδα αυτή και ο διοικητής της Τράπεζας Ελλάδος Δημ. Χαλικιάς, υποστηρίζοντας ότι η πολιτική του περιορισμού των πραγματικών αμοιβών των εργαζόμενων το 1991, αποτελεί ουσιαστικά έναν μονόδρομο για την αποκλιμάκωση του πληθωρισμού.

Ετσι, για παράδειγμα, ακόμη και οι «προνομιούχοι» αυξήσεις που συμφωνήθηκαν για τους εργαζόμενους στη ΔΕΗ, υπολείπονται κατά πολύ του ετήσιου ύψους του πληθωρισμού, που για το 1991 υπολογίζεται σε 16 με 17%.

Ας εφευρισθούμε, όμως, τον παραπάνω αυταρχισμό για να προσπαθήσουμε να υπολογίσουμε τι θα κάνει η ανταγωνιστικότητα κατά τη διάρκεια του 1991. Αν δεχθούμε ότι η αύξηση στο εγχώριο κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος συγκρατείται στο 14 τοις εκατό και η αντίστοιχη αύξηση για τις ανταγωνιστικές χώρες είναι 4 τοις εκατό, μια διαολισμένη της δραχμής πάνω από 10 τοις εκατό θα βελτιώσει την ανταγωνιστικότητα. Και ενώ ο ρυθμός διαολισμένης του πρώτου τριμήνου ήταν της τάξεως του 18 τοις εκατό, δεδομένου ότι ο ρυθμός διαολισμένης που είναι συμβατός με τον κυβερνητικό στόχο για το πληθωρισμό (17%) είναι 10-12%, υπερμαρνούμε ότι η ανταγωνιστικότητα δεν πρόκειται να βελτιωθεί αισθητά (και ότι ο ρυθμός διαολισμένης του υπόλοιπου του έτους θα μειωθεί).

Ετσι, δεν υπάρχουν πλέον ορατοί βαθμοί ελευθερίας δράσεως ώστε να αποφευχθεί η κρίση στο Ισοζύγιο Πληρωμών. Η κυβερνητική πολιτική, όπως αυτή έχει τουλάχιστον εφαρμοστεί έως σήμερα, δεν αφήνει κομμάτι αμφισβήτησης για το πως να πάει καλύτερα. Η Τράπεζα της Ελλάδος, θεωρητικά, τουλάχιστον, ανεξαρτητέ από τις κομισματικές ηγεσίες, θα έπρεπε να λειτουργήσει σαν θεματοφύλακος της αλήθειας για την πορεία της οικονομίας μας, προτείνοντας εναλλακτικές λύσεις και πολιτικές. Μόνο έτσι θα μπορούσε το μέλλον να διατηρηθεί στην αξιοπιστία της και να επιτελέσει το σκοπό της στο ακέραιο. Σε τελευταία ανάλυση, όμως, η ευθύνη για την ενδοτικότητα της Τράπεζας βαρύνει την πολιτική ηγεσία του τόπου. Κυβέρνηση αλλά και αντιπολίτευση είναι συνυπευθύνου για τη χάλη της οικονομίας μας και για τον τελευταίο των θεσμών. Ο ίδιος γτάνει για την «ακαταμπαση» της αλήθειας σε εμπρός κομισματικές αλήθειες, ταγμένες να εξυμνήσουν μικροκομισματικά και προοπτικά συμφέροντα, ενώ την ίδια ώρα η χώρα μας βουλιάζει στο έλεος.

Αντίθετα, οι άλλες κατηγορίες μισθωτών υπέστησαν απότομο σπύση αποδοχών, ως επί το

Αντίθετα, οι άλλες κατηγορίες μισθωτών υπέστησαν απότομο σπύση αποδοχών, ως επί το

Αντίθετα, οι άλλες κατηγορίες μισθωτών υπέστησαν απότομο σπύση αποδοχών, ως επί το

Αντίθετα, οι άλλες κατηγορίες μισθωτών υπέστησαν απότομο σπύση αποδοχών, ως επί το

Αντίθετα, οι άλλες κατηγορίες μισθωτών υπέστησαν απότομο σπύση αποδοχών, ως επί το

Αντίθετα, οι άλλες κατηγορίες μισθωτών υπέστησαν απότομο σπύση αποδοχών, ως επί το

Αντίθετα, οι άλλες κατηγορίες μισθωτών υπέστησαν απότομο σπύση αποδοχών, ως επί το

Αντίθετα, οι άλλες κατηγορίες μισθωτών υπέστησαν απότομο σπύση αποδοχών, ως επί το

Αντίθετα, οι άλλες κατηγορίες μισθωτών υπέστησαν απότομο σπύση αποδοχών, ως επί το

Αντίθετα, οι άλλες κατηγορίες μισθωτών υπέστησαν απότομο σπύση αποδοχών, ως επί το

Αντίθετα, οι άλλες κατηγορίες μισθωτών υπέστησαν απότομο σπύση αποδοχών, ως επί το

Αντίθετα, οι άλλες κατηγορίες μισθωτών υπέστησαν απότομο σπύση αποδοχών, ως επί το

Αντίθετα, οι άλλες κατηγορίες μισθωτών υπέστησαν απότομο σπύση αποδοχών, ως επί το

Αντίθετα,